

ב"ה קרח התשע"ט

על סכנת העיוורון של אנשי הרוח

1. במדבר פרק טז

- (א) ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן:
 (ב) ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם:
 (ג) ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם פי כל העדה כלם קדושים ובתוכם יקנוק ומדוע תתנשאו על קהל יקנוק:
 (ד) וישמע משה ויפל על פניו:
 (ה) וינדבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בקר וידע יקנוק את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו:
 (ו) זאת עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו:
 (ז) ותנו בהן אש ושימו עליהן קטרת לפני יקנוק מחר והיה האיש אשר יבחר יקנוק הוא הקדוש רב לכם בני לוי:
 (ח) ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי:
 (ט) המעט מקם פי הבדיל אליי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו לעבד את עבדת משפן יקנוק ולעמד לפני העדה לשררתם:
 (י) ויקרב אתה ואת כל אחיך בני לוי אתה ובקשתם גם כהנה:
 (יא) לכן אתה וכל עדתך הנעדים על יקנוק ואהרן מה הוא כי תלונו תלינו עליו:.....
 (יב) ויאמר משה אל קרח אתה וכל עדתך יהיו לפני יקנוק אתה והם ואהרן מחר:
 (יג) וקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטרת והקרבתם לפני יקנוק איש מחתתו חמשים ומאתים מחתת ואתה ואהרן איש מחתתו:
 (יד) ויקחו איש מחתתו ונתנו עליהם אש ושימו עליהם קטרת ויעמדו פתח אהל מועד ומשה ואהרן:
 (טו) ויקהל עליהם קרח את כל העדה אל פתח אהל מועד וירא כבוד יקנוק אל כל העדה: פ.....
 (טז) ויהי פכלתו לדבר את כל הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם:
 (יז) ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הבכוש:
 (יח) ויגדו הם וכל אשר להם חיים שאלה נתכם עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל:
 (יט) וכל ישראל אשר סביבתיהם נסו לקלם כי אמרו פן תבלענו הארץ:
 (כ) ואש יצאה מאת יקנוק ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת: פ

2. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קי עמוד א - לאיזה מן המחנות שייך קורח?

"ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים" - מיוחדים שבעדה, קריאי מועד - שהיו יודעים לעבר שנים ולקבוע חדשים, אנשי שם - שהיה להם שם בכל העולם.

.....אמר רבי יוחנן: קרח לא מן הבלועים ולא מן השרופין. לא מן הבלועין - דכתיב +במדבר

ט"ז+ ואת כל האדם אשר לקרח - ולא קרח, ולא מן השרופין - דכתיב +במדבר כ"ו+ באכל האש את

חמשים ומאתים איש - ולא קרח.

במתנייתא תנא: קרח מן השרופין, ומן הבלועין. מן הבלועים - דכתיב +במדבר כ"ו+ ותבלע

אתם ואת קרח, מן השרופין דכתיב: "ואש יצאה מאת ה' ותאכל את החמשים ומאתים איש" - וקרח

בהדייהו (=וקרח איתם).

3. אבן עזרא במדבר פרק טז

. וקרח היה עומד עם מחתתו עם אהרן ועם נשיאי העדה מקריבי הקטרת. ....

4. במדבר רבה (וילנא) פרשה יח

מי הם? אליצור בן שדיאור וחביריו האנשים אשר נקבו בשמות אע"פ שלא פרסמן הכתוב נתן

סימניהו ומתוך המקראות את מבין אותם.

משל למה הדבר דומה? לבן טובים שנמצא גונב כלים מבית המרחץ ולא היה רוצה בעל הגניבה

לפרסמו התחיל נותן סימניו, אמרו לו מי גנב כלך, אמר להם אותו בן טובים בעל קומה ושיניו נאות

ושערו שחור וחוטמו נאה, משנתן סימניו ידעו מי הוא, אף כאן אע"פ שסתמן הכתוב בא ונתן סימניהן ואתה יודע מי הם. נאמר להלן: "אלה קריאי העדה נשיאי מטות אבותם ראשי אלפי ישראל הם ויקח משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות" ונאמר כאן: "נשיאי עדה קרואי מועד אנשי שם."

5. רש"י במדבר פרק טז – פיתוי ועורמה

ויקח קרח -..... דבר אחר ויקח קרח משך ראשי סנהדראות שבהם בדברים. כמו שנאמר (במדבר כ, כה) קח את אהרן, (הושע יד, ג) קחו עמכם דברים:

6. רבינו בחיי במדבר פרק טז – ביזור הקדושה

ויקח קרח ---וע"ד הפשט: "ויקח קרח", באור "ויקח" החזיק במחלוקתו, וכן תרגומו: ואתפליג..... והנה דתן ואבירם ואון שלקח קרח לעצמו החזיקו במחלוקת הזו ואחזו דרכו ותמכו אשורו, ונתרצו בזה מפני שחשבו כי משה רבינו ע"ה הסיר הבכורה מראובן אביהם ונתנה ליוסף, וחשדו למשה שעשה כן בעבור יהושע משרתו שהיה משבט אפרים ועשה לו דגל בפני עצמו, ולפי שהיה קרח בכור, כענין שכתוב: (שמות ו, כא) "ובני יצהר קרח ונפג וזכרי", וכן חמשים ומאתים נשיאי העדה היו גם כן בכורות, ועבודת הקרבנות היתה בבכורות גם הקטרת קטרת מימים רבים, ועל כן לקחם קרח לחבורתו לטעון כנגד משה רבינו ע"ה בחליפי הבכורות.

7. רמב"ן במדבר פרק טז- מעמד והשפעה

וכתב רבינו חננאל, כי אלה הנקהלים כולם היו ליום משבט קרח, וזה טעם רב לכם בני לוי (פסוק ז), שמעו נא בני לוי (פסוק ח), אולי חשבו כי כל שבטם נבחר לכהונה ומשה מעצמו חלק כבוד לאחיו, וחלילה שהיו בשבט משרתי אלהינו מאתים וחמשים קרואים ונשיאים בני מרי מבעטים ברבם ובגדול שבטם ומלינים על ה'. .... אבל טעם רב לכם בני לוי. בעבור כי קרח היה מפתח לכל השבטים כי לכבודם רוצה להחזיר העבודה לבכוריהם .....

8. נועם אלימלך במדבר פרשת קרח – שאיפה רוחנית

ויאמר משה אל קרח קחו לכם מחתות קרח כו' קטורת .... נראה, דהנה בודאי שכוונתם היה גדולה מאוד לשם שמים, כי תשוקתם היה לכהונה גדולה ולהקטיר קטורת לפני ולפנים, וקשה הלא צריך לזה דביקות גדול, אלא על כרחך צריך לומר שזה גופא היו כונתם, כי הם היו ראשי סנהדראות כולם לכן היו מתאווים אל העובדא הזאת כדי על ידה יוכלו לתקן את שלימות נפשם ולבא אל הדביקות היותר גדול ומשה הבין זה גם כן אך שהבין עוד יותר שהם לא יוכלו לגמור זאת בדביקות שלהם.... כי לדביקות צריך יראה גדולה שלא יהנה ממנה להנאת עצמו כלל, רק התפשטות גמור וזה היה חטא נדב ואביהוא...

9. רמב"ן במדבר פרק טז – קורח לא היה בודד

וזה דרך מבקשי רחמים שיקלו החטא מעל העם ונותנין אותו על היחיד הגורם, מפני שהוא חייב על כל פנים.....

10. במדבר רבה (וילנא) פרשה יח

..... אמרו חכמים חכם גדול היה קרח ומטועני הארון שנאמר (במדבר ז) ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם וקרח בן יצהר בן קהת וכשאמר משה (במדבר טו) "ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת" מיד צוה ועשו ר"נ (=250) טליתות תכלת ונתעטפו בהן אותן 250 ראשי סנהדראות שקמו על משה שנאמר: "ויקומו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קריאי מועד" עמד קרח ועשה להם משתה ונתעטפו בטליתות תכלת באו בני אהרן ליטול מתנותיהם חזה ושוק. עמדו כנגדו. אמרו להן: מי צוה אתכם ליטול כך לא משה? לא נתן כלום, לא דבר המקום כך, באו והודיעו את משה, הלך לפייסן מיד עמדו כנגדו לקדמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים

